

Fiche 6: sociale zekerheid die adequaat beschermt

De coronacrisis heeft inzake sociale zekerheid een paar zaken duidelijk gemaakt.

- Het belang van een krachtige sociale zekerheid, met vervangingsinkomens die minstens gelijke tred houden met de evolutie van de welvaart.
- De sterkte en wendbaarheid van ons federaal model van gezondheidszorgen.
- De kracht van het personeel dat die sociale bescherming bij de mensen brengt.
- De kwetsbaarheid van de landen die ruim onvoldoende investeerden in hun sociale zekerheid.

Maar tegelijk ook werden we geconfronteerd met een reeks beperkingen ervan:

- De aftakeling van het verzekeringskarakter (uitkeringen in verhoudingen tot het loon), waardoor ook zwaar koopkrachtverlies voor wie getroffen wordt door werkloosheid en ziekte.
- Ongelijkheden worden nog verscherpt. Al te veel gerechtigden moeten het stellen met lage uitkeringen, vaak beneden het armoedeniveau, zeker voor gezinnen die van een uitkering moeten leven en voor deeltijdsen.
- Grote groepen werkenden zijn uitgesloten van de sociale zekerheid. Ook jongeren of bijna alle bijzondere statuten (jobstudenten, digitale platformen, bijklussers, jongeren zonder inschakelingsuitkering) hebben het moeilijk of zijn aangewezen op de zwakker uitgebouwde sociale zekerheid van zelfstandigen. We hebben onder andere gezien hoe moeilijk artiesten en interim werknemers het hebben.
- Ernstig tekortkomingen in de sociale bescherming waarvoor de vakbond ook de Gemeenschappen en soms ook gewesten tot actie heeft aangespoord.

Zowel de toegenomen waardering voor de sociale zekerheid als het besef van zijn tekortkomingen moeten we aangrijpen om die sociale zekerheid te versterken. En ons te wapenen tegen hen die binnen de kortste keren hun klaagzangen hernemen over uitkeringen als rem op activering en sta-in-de-weg voor investeringen in relance.

We doen dit rond volgende strategische assen:

1. De sociale zekerheid moet worden gefinancierd:

- a. Heraanknopen bij de doelstelling van volledige werkgelegenheid, welteverstaan in kwaliteitsvolle jobs, voldoende hoge lonen, aan de sociale zekerheid onderworpen.
- b. Herziening van de wet op de financiering van de sociale zekerheid: herstel evenwichtsdotatie, afschaffing responsabiliseringsmechanismen, aanpassing van de gewone overheidsdotatie aan de kost van de vergrijzing, sluitende financiering van elke afwijking van normale bijdragen.
- c. bijzondere statuten en alternatieve loonvoordelen die eenzijdig door de overheid worden ingevoerd moeten evengoed volledig bijdragen aan de financiering van de sociale zekerheid.

- d. Financiering van de gezondheidszorg – onlosmakelijk deel van de sociale zekerheid – ook vanuit algemene middelen.
- e. Normale bijdragen op alle bedrijfsvoordelen en in afwachting minstens een solidariteitsbijdrage en een verbod op omzetting loonvoordelen in voordelen met minder bijdragen.
- f. Resolute strijd tegen loon- en bijdragefraude.
- g. Wegwerken van de inkomensvallen.

2. De sociale uitkeringen moeten zowel beschermen tegen zwaar koopkrachtverlies als tegen armoede:

- a. Inzet voor 100% van de budgetten voor de welvaartsvastheid van de uitkeringen, met extra middelen om voor de pensioenberekening de oude lonen te kunnen herwaarderen, samen met de perequatie van de overheidspensioenen.
- b. Optrekking van alle minima: voor de bijstand tot de armoedenorm; voor de sociale zekerheid tot 10% boven die norm; met als prioriteit de structurele invoering van een minimum voor de eerste zes maanden ziekte.
- c. Optrekking van de berekeningsplafonds om het verzekeringskarakter te versterken.

3. De toegenomen erkenning van het belang van de gezondheidszorg moet nu leiden tot:

- a. Sterkere investeringen in de gezondheidszorg, niet enkel omwille van de vergrijzing, maar ook voor de preventie en om weerbaar te zijn tegen nieuwe epidemieën.
- b. De waardering voor het zorgpersoneel moet nu uitmonden in een aantrekkelijker statuut en adequate maatregelen tegen onderbezetting.
- c. Prestatiegeneeskunde, overconsumptie, dure medicatie en overmedicatie zuigen al te veel middelen op, die veel beter kunnen ingezet worden in toegankelijke, kwaliteitsvolle geneeskunde, met inbegrip van herfinanciering van de ziekenhuizen. Met meer nadruk op preventie.

4. Een Sociale zekerheid van de toekomst

- a. Op een goed niveau, dat een waardig levensniveau aanhoudt met prioriteit voor de jongeren en andere werknemers met preciaire contracten die daar nu niet van kunnen genieten.
- b. die duidelijke antwoorden biedt voor de eindeloopbaanvragen van werknemers. Voor ons betekent dit een goed pensioen op 65 jaar, met een voorafgaand SWT of vervroegd pensioen vanaf 60 jaar.
- c. De gezinsmodulering en de afgeleide rechten aanpast aan de dag van vandaag en ondersteuning zoekt voor de vragen van de werknemers van nu.
- d. Hier en wereldwijd

5. Geen verdere defederalisering van de sociale zekerheid, wel:

- a. Grondige evaluatie van wat beter kan voor de volksgezondheid en gecoördineerder kan voor de gedefederaliseerde bevoegdheden.
- b. Versterking van de rol van de sociale partners op alle niveaus.
- c. Uitbouw van de rol van vakbonden en mutualiteiten voor de betaling van uitkeringen, gezien hun onbetwistbaar nabijheid op het terrein en performantie tijdens de coronacrisis.